

(14) శ్లో॥ 16 : ద్వా విమాౌ పురుషౌ లోకే క్షర శ్చాక్షర వివచ ।
క్షర స్పృహణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే ॥

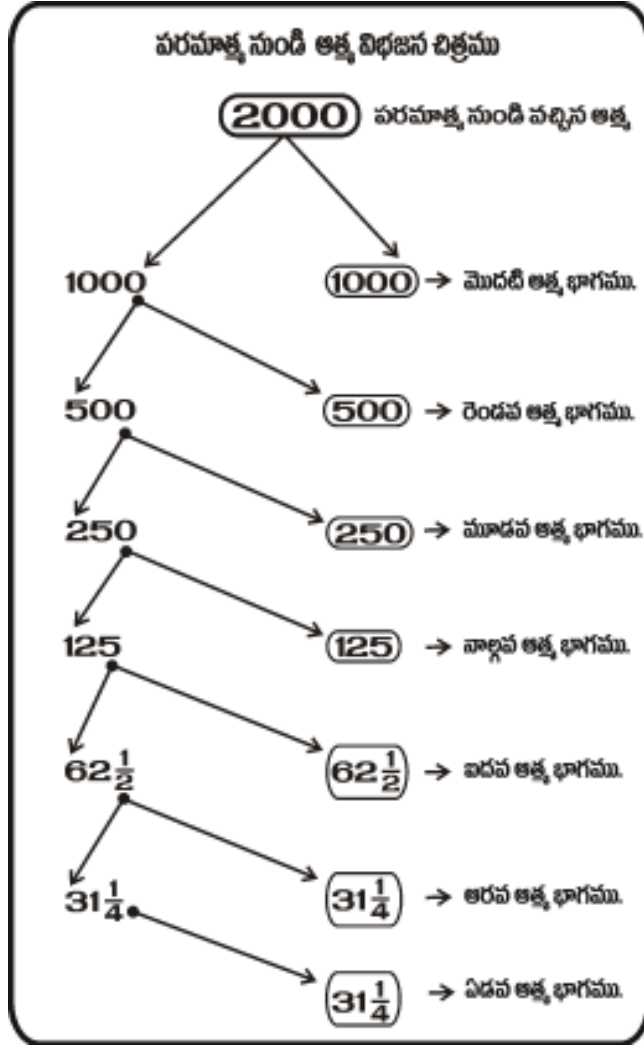
(ఆత్మ, జీవాత్మ)

భావము : లోకములో రెండు రకముల పురుషులు కలరు. వారు క్షరుడనియు, అక్షరుడనియు చెప్పబడుచున్నారు. క్షరుడు సర్వభూతములందు కలడు. క్షరునితో కూటస్తునిగనున్న వాడు అక్షరుడని చెప్పుచున్నారు.

వివరము : ప్రపంచము తయారైన తర్వాత మొట్టమొదట పుట్టినది ఆత్మ. ఆత్మ పుట్టిన తర్వాత మార్పుచెందు ప్రకృతి తయారైనది. ఆత్మ పురుషతత్త్వముకాగ, ప్రకృతి స్త్రీ తత్త్వముగ ఉన్నది. ఆత్మను పురుషతత్త్వముగ, ప్రకృతిని స్త్రీ తత్త్వముగ ఎందుకు చెప్పాలి అను ప్రశ్నకూడ రాగలదు. దానికి సమాధానము మొదట ఏదైన పుట్టుటకు బీజము అవసరము. బీజముంటే దానికి సంబంధించినది పుట్టును. మొదట ప్రపంచము పుట్టుటకు బీజము ఒకటి కలదు. అదియే ఏదికానిది, ఏ పేరు లేనిది. దానినుండి పుట్టినది ప్రకృతి. ఉత్పత్తి చేసిన బీజము పురుషునిగ, ఉత్పత్తి చేయబడిన ప్రకృతి స్త్రీగ లెక్కించబడి ఉన్నది. ఈ విషయమునే వెనుక గుణత్రయవిభాగ యోగములో 3,4 శ్లోకములలో స్పష్టముగా తెలుపబడినది. భరించువాడు భర్త, భరించబడునది భార్య అన్నట్లు ఉత్పత్తి చేయునది పురుషుడు, ఉత్పత్తి చేయబడినది స్త్రీగ లెక్కించి చెప్పుచున్నాము. దీనినిబట్టి ఆత్మ ఏ విధముగనున్నా పురుషునిగ, ప్రకృతి ఏ రూపములోనున్నా స్త్రీగ చెప్పుకోవలసి వచ్చినది.

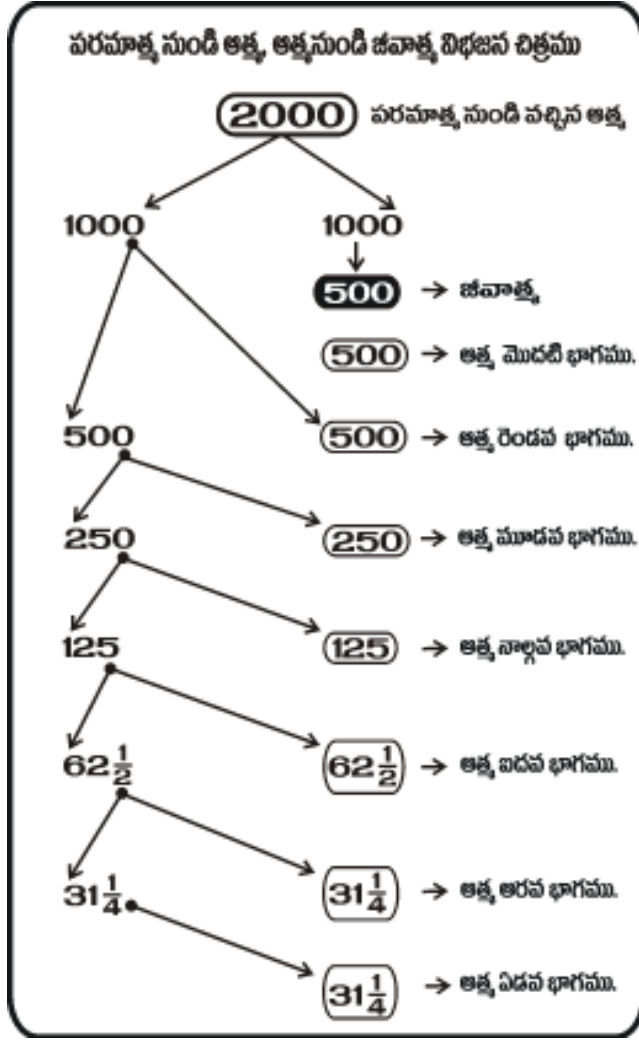
పురుషుని నుండి పుట్టినది ప్రకృతి. విశ్వమున్నంత వరకు పురుషతత్త్వము గల ఆత్మ, స్త్రీతత్త్వముగల ప్రకృతి ఉంటుంది. మొట్టమొదట ప్రపంచము తయారైన తర్వాత పురుషుడని చెప్పుకొను దానినుండి ఆత్మ బహిర్గతమైనదని విభూతియోగములో ఆరవ శ్లోకమునందే తెలుసుకొన్నాము. బహిర్గతమైన ఆత్మ ఏడు భాగములుగ విభజింపబడినదని కూడ తెలుసుకొన్నాము. ఏడు భాగములలో పై భాగమునందు గల ఆత్మ భాగము కొంత చర ప్రకృతి భాగములచేత వేరు చేయబడినది. ఆ విధముగ వేరు చేయబడిన కొంత ఆత్మను ప్రత్యేకమైన పేరుతో పిలుస్తున్నాము. దాని పేరే “జీవాత్మ”. *ఏదికాని దానినుండి దాని అంశతో విడివడిన దానిపేరు ఆత్మకాగ, ఆత్మనుండి వీడిపోయి ప్రత్యేకమైన భాగముగనున్నది జీవాత్మయని జ్ఞప్తికి పెట్టుకోవలెను.* ఇక్కడ ఇంకా కొంత వివరముగ తెలుసుకొంటే, మొదట తయారైన ఆత్మ ఏడు భాగములైనదని చెప్పుకొన్నాము. ఆ ఏడు భాగములు ఎట్లున్నవనగా! మొదట ఆత్మ రెండు సమాన భాగములుగ విభజింపబడినది. ఆ రెండులో ఒకటి అలాగా నిలిచిపోగా రెండవది మరియు రెండు సమాన భాగములుగ చీలిపోయినది. ఈ విధముగ చీలిపోయినవి ఒకటి అలాగే ఉండగ రెండవది సమానముగ చీలిపోవుచు చివరకు ఏడు భాగములుగ తయారైనది. ఉదాహరణకు ప్రక్క పేజీలోని చిత్రము చూడుము.

ఈ విధముగ ఆత్మ ఏడు భాగములుగ విభజింపబడినది. ఉదాహరణకు సంఖ్యలలో గుర్తించడము జరిగినది. ఆత్మ రెండు వేల యూనిట్ల శక్తిగ ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. అందులో వెయ్యి యూనిట్లు మొదటి భాగముండగ, మిగత ఆరు భాగములు వెయ్యి యూనిట్లుగ విభజింపబడినదని గ్రహించవచ్చును. ప్రథమములో నున్న మొదటి భాగము వెయ్యియూనిట్ల శక్తి కల్గియున్నదనుటకు గుర్తింపుగ ఆ మొదటి భాగమును సహస్రారము అని పేరు పెట్టుకొన్నాము. ఇది తెలిసి పెట్టిన పేరుకాకున్నను కాకతాళీయముగ సహస్రారమనియే పేరు వచ్చినది. ఇదంత ఏ శాస్త్రప్రమాణముతో చెప్పుచున్నారని అడుగువారుండవచ్చును. దానికి మా జవాబు

ఏమనగా! ఇదంతయు బ్రహ్మవిద్యా శాస్త్రప్రమాణముతో చెప్పబడినదని తెలుపుచున్నాము. ఇదెక్కడి శాస్త్రమునుకోవద్దండి ప్రపంచములో గల షట్ శాస్త్రములలో పెద్ద శాస్త్రము ఇదియే. మిగత ఐదు శాస్త్రములు దీనికంటే చిన్నవి. ఐదు శాస్త్రములు ప్రకృతికి సంబంధించినవికాగ, ఆరవదైన బ్రహ్మవిద్యాశాస్త్రము పరమాత్మకు సంబంధించినది. బ్రహ్మవిద్యాశాస్త్రము ప్రకారము ఆత్మ ఏడు భాగములుగా విభజింపబడగా, తర్వాత చరప్రకృతి వలన తయారు చేయబడిన బుద్ధి, చిత్తము, అహము, మనస్సు వలన జీవాత్మ తయారైనది. జీవాత్మ ఆత్మలోని కొంత భాగమేనని తెలుసుకొన్నాము కదా! ఆత్మలోని ఎంత భాగముతో జీవాత్మ తయారైనదని ప్రశ్నవస్తే దానికి జవాబును కూడ చూడవలసియున్నది. ఆత్మ ఏడు భాగములలో మొదటి భాగము వెయ్యి యూనిట్లుగ ఉందనుకొన్నాము కదా! ఆ వెయ్యి యూనిట్లలో సగము ఐదు వందల యూనిట్లను చరాప్రకృతి చీల్చుకొని బుద్ధి చిత్త అహంకార రూపములతో చుట్టుకొనగ జీవాత్మ అయినది. అనగా మొదటి ఆత్మ భాగములో సగము జీవాత్మగా తయారైనది. ఆ వివరము అర్థమగునట్లు తర్వాత పేజీలో బొమ్మ రూపములో చూచెదము.

ఈ విధముగా మొదటి భాగములో సగము జీవాత్మకాగ, మొదటి స్థానములో ఆత్మ 500 యూనిట్లుగ ఉండగ, రెండవ స్థానములో కూడ 500 యూనిట్లే ఆత్మ భాగమున్నది. ఇలా పైన రెండు స్థానములలో ఆత్మ సమాన బలము కల్గియుండగ, క్రింది ఆరు, ఏడు స్థానములలో 31.1/4 (31.25) యూనిట్లుగ సమానముగ ఉన్నది. ఈ ఏడు భాగముల ఆత్మస్థానములనే సప్తస్థానములని గుర్తింపు పేర్లను కూడ ఆ స్థానములకు

పెట్టడము జరిగినది. పైన గల మొదటి స్థానమును సహస్రారము అని పిలువగ, రెండవ దానిని ఆగ్నేయ స్థానము, మూడవది విశుద్ధము, నాల్గవది అనాహతము, ఐదవది మణిపూరకము, ఆరవది స్వాధిష్ఠానము, ఏడవది ఆధారము అని చెప్పడము జరిగినది.

ఏడు ఆత్మ భాగములు శరీరములో ఏడు నాడీకేంద్రములను ఆక్రమించుకొన్నవి. మొదటి నాడీకేంద్రమైన మెదడును (సహస్రారమును) ఆత్మ మొదటి భాగము 500 యూనిట్లు ఆక్రమించుకోగా, రెండవ నాడీకేంద్రమైన మెదడు క్రింది భాగమును (ఆగ్నేయమును) ఆత్మ రెండవ భాగము 500 యూనిట్లు ఆక్రమించుకొన్నది. ఈ విధముగ మిగత ఐదు నాడీకేంద్రములలో ఆత్మయొక్క ఐదు భాగములు ఆక్రమించు కొన్నవి. ఏడు నాడీకేంద్రములకు ఆత్మ భాగముల పేర్లే నిర్ణయింపబడినవి. శరీరము యొక్క ఏడు నాడీకేంద్రములనుండి ఆత్మయొక్క ఏడు భాగములు తమ తమ కార్యములను చేయుచున్నవి. వీటినే శరీరములో సప్తస్థానములని కొందరంటున్నారు. మరికొందరి సప్తచక్రములని కూడ అంటున్నారు. వీటినే పద్మములని వాటికి కొన్ని రేకులున్నవని కొందరు చెప్పగ, మరికొందరు ఒక్కొక్క స్థానమును ఒక మంత్రముగ కొన్ని బీజాక్షరమున్నట్లు కూడ చెప్పారు. ఈ విధముగ అక్కడ ఉన్న సత్యమును వదలి చాలామంది చాలా విధములుగ చెప్పగ హేతువాదులు ఇదంత పూర్తి అసత్యము అని అన్నారు. ఏడు నాడీకేంద్రములున్నది సత్యమే, అందులో ఆత్మశక్తులు ఏడు విధములుగ ఉన్నది

సత్యమే. హేతువాదులు ఏడు భాగముల ఆత్మను ఒప్పుకోకపోయినప్పటికి వారికి తెలిసిన విజ్ఞానము ప్రకారము ఏడు నాడీకేంద్రములు లేవని చెప్పలేరు.

ఇక్కడ ఇంకొక విశేషమేమిటంటే 500 యూనిట్లగ ఉన్న మొదటి సహస్రా నాడీకేంద్రము, రెండవ ఆగ్నేయ నాడీకేంద్రము రెండు ఒకే మెదడు స్థానములో పైన క్రింద ఉండగ, 31.1/4 యూనిట్లగనున్న ఆరవ స్వాధిష్ఠాన నాడీకేంద్రము, ఏడవ ఆధార నాడీకేంద్రము రెండు వెన్నెముక చివరి భాగములో ఒకే చోట పైన క్రింద గలవు. మిగత మూడు ఆత్మభాగములు 250,125,62.1/2 యూనిట్లగ తేడాలు కల్గియుండి ఒకదానికొకటి దాదాపు జానెడు దూరముగనున్న నాడీకేంద్రములలో గలవు. ఒక్క చోటగల పై రెండు కేంద్రముల ఆత్మపని దాదాపు ఒకేలాగుండును. అలాగే క్రింద ఒకచోటనున్న రెండు నాడీకేంద్రములలోని ఆత్మపనియు దాదాపు ఒకే విధముగనుండును. పై రెండు నాడీకేంద్రములు ఒక్కచోట ఉన్నవి కావున వాటి రెండిటిని ఒకటిగ లెక్కించి, క్రింద రెండు నాడీకేంద్రములు కూడ ఒక్కచోటివే కావున వాటిని కూడ ఒకటిగ లెక్కించినట్లయితే, మధ్యలో మూడిటిని లెక్కించి చూచిన మొత్తము ఐదు భాగములుగ తెలియుచున్నవి. ఒకచోట యుండి ఒకే విధముగ పనిచేయు పై రెండు ఆత్మ భాగములు సమానశక్తియుండి, రెండు ఒకటిగ గుర్తింపబడి “సహస్రాగ్నేయ” అని పేరుగాంచియుండగ, అలాగే క్రింది రెండు ఆత్మభాగములు సమానశక్తికల్గి ఉండి ఒకటిగ గుర్తింపబడి “స్వాధిష్ఠాధార” అని పేరుగాంచియున్నవి. ఈ విధముగ 1) సహస్రాగ్నేయ 2) విశుద్ధ 3) అనాహత 4) మణిపూరక 5) స్వాధిష్ఠాధార అను ఐదు పేర్లుగలిగినవి. శరీరములోని ప్రకృతి అయిన పంచ భూతములకు ఇవి అధిపతిగనున్నవి. సహస్రాగ్నేయము ఆకాశతత్త్వమునకు, విశుద్ధము గాలితత్త్వమునకు, అనాహతము అగ్నితత్త్వమునకు, మణిపూరకము నీటితత్త్వమునకు, స్వాధిష్ఠాధారము భూమి తత్త్వమునకు అధిపతిగ ఉన్నవని తెలియవలెను.

ఇక్కడ కొందరికి మరియొక ప్రశ్నరావచ్చును. అది ఏమనగా! ఆత్మ 2000 యూనిట్ల శక్తి కల్గియున్నదని చెప్పారుగదా! అది అందరిలో 2000 యూనిట్లే ఉంటే అందరు ఒకే బలము కల్గియుండాలి కదా! ఆ విధముగ అందరు ఒకే బలము కల్గియున్నట్లు ఎక్కడలేదు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క బలము కల్గియున్నారు కదా! దీనిని బట్టి 2000 యూనిట్లు అందరిలో లేనట్లే కదా! అని అడుగవచ్చును. అంతేకాక యూనిట్ అంటే ఎంత కొలత అని కూడ అడుగవచ్చును. దానికి మా జవాబు ఏమనగా! ఒకే పొడవు, ఒకే వెడల్పుగలిగిన విస్తీర్ణములోనున్న శక్తిని ఒక యూనిట్ అనుచున్నాము. పొడవు వెడల్పు ఒకే కొలతతోయున్న చతురస్రశక్తిని ఒక యూనిట్ అనుచున్నాము. ఒక ఆత్మ 2000 యూనిట్లశక్తిగ విభజింపబడినదని అర్థము. అన్ని శరీరములలో ఆత్మ ఒకే కొలతతోలేదు. ఒక్కొక్క శరీరములోని ఆత్మ ఒక్కో పరిమాణముతో ఉన్నది. ఏ శరీరములో, ఏ పరిమాణములో ఉండిన అది మాత్రము 2000 సమానశక్తి భాగములుగ విభజింపబడినది. ఆత్మ అదియున్న శరీరమంత వ్యాపించియున్నది. శరీరమంత వ్యాపించిన దానివలన ఆత్మ శరీర ఆకృతిని పొందియున్నది. శరీరమంత వ్యాపించిన ఆత్మ ప్రత్యేక సమయములో (బ్రహ్మయోగములో) 1500 యూనిట్లు 500 యూనిట్లగ మారిపోగలదు. ఒక్క యూనిట్లో రెండు యూనిట్ల చొప్పున అనిగిపోగలదు. తిరిగి విడిపోయి శరీరమంత వ్యాపించి 1500 యూనిట్లగ మారిపోగలదు. ఆత్మ మొదటి స్థానమైన 500 యూనిట్లలో క్రింది ఆరు స్థానములలోని 1000 యూనిట్లు చేరిపోగలవు. పైవి క్రిందివి అన్ని 1500 యూనిట్లు 500 యూనిట్లగనే ఉండిపోవును.

యూనిట్ అనునది పరిమితమైన కొలతతో లేదు. ఆత్మ ఒకే పరిమాణములో లేదు. ఒక్కొక్క శరీరములో ఒక్కొక్క పరిమాణములో గలదు. కావున ఒక్కొక్క శరీరమునకు ఒక్కొక్క శక్తి ఉండును. పరమాత్మనుండి వచ్చిన ఆత్మ ఒకే కొలతలో లేకుండుట వలన శరీరములకు వ్యత్యాసబలములు కలవు. పరమాత్మ నుండి వచ్చిన ఏ ఆత్మయిన 2000 యూనిట్లగనే సమానముగ విభజింపబడినది. అంతేకాక అందరికి తెలియని విషయమొకటి కలదు. అది ఏమనగా! పైన గల మొదటి రెండవ కేంద్రములైన సహస్రాక్షయములలో గల 500+500=1000 యూనిట్ల ఆత్మతప్ప మిగత క్రిందగల ఐదు కేంద్రముల ఆత్మభాగములలోని 500 యూనిట్ల శక్తి ఒకప్పుడు ఎక్కువ సాంద్రతగ, ఒకప్పుడు తక్కువ సాంద్రత ఉండును. క్రింది స్థానములలోని 500 ఆత్మ యూనిట్లు కొంతకాలము బలముగవుండి, కొంతకాలము బలహీనపడడము కూడ జరుగుచుండును. అందువలన శరీరములో ఒకప్పుడున్న బలము ఒకప్పుడు ఉండదని తెలియవలెను.

ఏడు స్థానములను ఆధారము చేసుకొని చరప్రకృతిచేత శరీరమంత తయారైనది. శరీరమంతయు స్త్రీతత్త్వమైన ప్రకృతికాగ, ఆత్మ, జీవాత్మ రెండు పురుషతత్త్వమైన ఆత్మలైనవి. అందువలన ఆత్మ జీవాత్మలను ఈ శ్లోకములో ఇద్దరు పురుషులుగ వర్ణించి చెప్పడము జరిగినది. ఈ ఇద్దరి పురుషులనే ఒకరు క్షరపురుషుడని, మరియొకడు అక్షర పురుషుడని కూడ చెప్పడమైనది. క్షరపురుషుడనగా! నాశనమగువాడని, అక్షర పురుషుడనగా! నాశనము కానివాడని అర్థము. వీరిలో నాశనమగు వాడు జీవాత్మ, నాశనము కానివాడు ఆత్మ. శరీరములోని బుద్ధి, చిత్త, అహములు ఉన్నంత వరకు జీవాత్మ ఉండగలదు. ఆ మూడు పొరలు లేకుండ పోయినపుడు జీవాత్మ యథావిధిగ ఆత్మలో కలిసిపోవును. అప్పుడు జీవాత్మ ఉండదు. కనుక జీవుడు క్షరుడనియు, ఆత్మ అక్షరుడనియు చెప్పబడినది. క్షరాక్షరులుగానున్న ఆత్మ, జీవాత్మలు రెండు ఒక శరీరములోనే నివశిస్తున్నవి. ఆత్మలేకుండ జీవాత్మకాని, జీవాత్మలేకుండ ఆత్మగాని ఉండవు. అందువలన ఆత్మను శ్లోకములో కూటస్థుడన్నారు.

ఈ శ్లోకము వరకు భగవద్గీతలో ఎక్కడగాని ఆత్మ, జీవాత్మల విభజన చేసి చెప్పలేదు. ప్రత్యేకించి ఈ శ్లోకములోనే ఆత్మ, జీవాత్మల విభజనను శాస్త్రబద్ధముగ భగవంతుడు తెలియజేశాడు. ఈ శ్లోకము భగవద్గీతలో ఎంతో కీలకమైనది కాగ, చాలామంది ఈ శ్లోకములోని భావమునే అవగాహన చేసుకోలేక పోయారు. క్షర పురుషుడని చెప్పిన జీవాత్మను స్త్రీతత్త్వమైన శరీరముతో పోల్చుకొని అర్థము చెప్పుకోవడము జరిగినది. అందువలన గీతకు ముఖ్య ఆధారమైన ఈ ఆధ్యాయములోని 16,17 శ్లోకములు పూర్తి అర్థశూన్యమైపోయినవి. గుణత్రయవిభాగ యోగములో మూడవ శ్లోకములో ప్రకృతి స్త్రీ అనియు, దానికి నేను బీజదాతనైన పురుషుడనని తెలియ చెప్పగ ప్రకృతి సంబంధ శరీరముగా జీవాత్మను పోల్చడము చాలాతప్పు. ఈ శ్లోకములో క్షరుడు అక్షరుడని ఇద్దరు పురుషులైన జీవాత్మ, ఆత్మను తెలిపి, తర్వాత శ్లోకములో ఇద్దరి పురుషులకంటే ఉత్తమమైన పురుషుడున్నాడని, వానినే పురుషోత్తముడనుచున్నామని కూడ చెప్పాడు. ఇక్కడ ముగ్గురు పురుషులను తెలియజేసి “త్రైతసిద్ధాంతమును” శాస్త్రపద్ధతిలో భగవంతుడు తెలిపాడు. భగవంతుని మాటను త్రోసివేసి ప్రకృతితో కూడుకొన్న శరీరమును క్షరపురుషుడని చెప్పినవారు, దేవుని భావమునకు పూర్తి వ్యతిరేఖముగ చెప్పినవారగుదురు. దాని వలన పెద్దపాపమే వస్తుంది. ఇప్పటికైన చాలామంది పొరబడి వ్రాసిన వ్రాతలను వదలివేసి, సరియైన పద్ధతిలో దేవుని భావము ప్రకారము మూడు ఆత్మల త్రైతమును తెలుసుకొందాము.